

Dvije akademije i jedna Anatomija: Izložbeno-koncepcijske interpretacije Anatomskeg atlasa Rudolfa Valdeca i Bele Csikosa Sesije

Andreja Der-Hazarijan Vukić

Kao rezultat jednogodišnje suradnje Arhiva za likovne umjetnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (ARLIKUM HAZU) i Arhiva Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu (ALU), u travnju 2021. realizirane su dvije izložbe na temu Anatomskeg atlasa za umjetnike, dvojice akademika, profesora na ALU, Rudolfa Valdeca i Bele Csikosa Sesije. Virtualna izložba *Volja je kostur, želja je mišićje – Rudolf Valdec i Bela Csikos Sesia: Anatomski atlas za umjetnike*, četvrta u dosadašnjem nizu virtualnih izložbi Arhiva za likovne umjetnosti, realiziranih od 2014. godine te realna izložba *Sat anatomije – nekad i sad* održana u zagrebačkoj Galeriji Šira (6. – 20. travnja 2021.), predstavljaju dva pristupa stručne i kreativne razrade finaliziranog koncepta udžbenika iz 1914. namijenjenog studentima Akademije, koji je uslijed nesklonih okolnosti ostao neobjavljen, ali sačuvan u Arhivu za likovne umjetnosti HAZU. Komplexnost i višeznačnost ovog arhivskog predmeta, važnog za proučavanje povijesti pedagoške metodologije umjetničkog obrazovanja, ali istovremeno i autentičnog autorskog koncepta dvojice umjetnika, prirodno su nametnuli nužnost suradnje dviju institucija povezanih prirodom i sudbinom samog arhivskog predmeta, kreiranog na Akademiji likovnih umjetnosti, a sačuvanog u Ostavštini Rudolfa Valdeca u Arhivu za likovne umjetnosti HAZU.

Projekt je od samog početka otvorao brojne teme kroz razne aspekte sagledavanja ovog vrijednog dokumenta, čija je digitalizacija predstavljala nultu točku razrade ideje o dvama medijima unutar kojih će se prezentirati građa i teme, obzirom na prednosti ili ograničenja njihovih specifičnih okvira. Tako je težište virtualne izložbe, s jedne strane, na široj povijesnoj kontekstualizaciji razdoblja i prilika u kojima je udžbenik

nastajao, analizi njegovih formalnih i sadržajnih specifičnosti, mijenama predmeta Anatomije na umjetničkim školama u Hrvatskoj početkom 20 st., s naglaskom na praktičnu nastavu na Akademiji likovnih umjetnosti do danas. S druge strane, obrađena je tema bliske suradnje liječnika i likovnih umjetnika kroz povijest, tijekom koje su se medicina i likovna umjetnost uzajamno izgrađivale i unaprjeđivale. Osim tekstova i slika, virtualna izložba nudi poveznice na digitalni portal Hrvatske akademije – DiZbi, građom koja se u ekstenzivnom obliku na njemu nalazi (crtače bilježnice, tiskani priručnici) te dva kraća multimedijalna priloga o nastavi anatomije danas. Izložba je vremenski neograničena te otvorenog pristupa za daljnje proširenje naknadno kreiranim sadržajima, predviđenima potencijalnim uključivanjem drugih umjetničkih akademija u obradu teme Anatomije.

Realna izložba *Sat anatomije – nekad i sad: Povijest kolegija Anatomija čovjeka i Anatomija životinja na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu*, postavljena u Galeriji Šira, izložbenom prostoru ALU, dominantne naglaske svoje koncepcije predstavila je samim naslovom. U prvom je planu sam kolegij odnosno nastava Anatomije, čovjeka i životinja, od samog osnutka Akademije 1907. pa do danas. Izloženim dijelovima Anatomskeg atlasa, ilustracija i tekstova, sadržajno formalno korespondira s ishodištem samog projekta, kojega proširuje starijim i recentnim studentskim radovima koji su nastali na satovima Anatomije. Izložba je obogaćena i multimedijalnim sadržajem, kratkim filmom o anatomiji autora prof. Darka Bakliže i razgovorom s prof. Tomislavom Buntakom dekanom ALU, kao i prezentacijom virtualne izložbe *Volja je kostur, želja je mišićje*. Izložbu prati katalog s tekstovima i reprodukcijama u boji, u izdanju Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Autorice virtualne izložbe *Volja je kostur, želja je mišićje – Rudolf Valdec i Bela Csikos Sesia: anatomski atlas za umjetnike* su: Jasenka Ferber Bogdan, Andreja Der-Hazarijan Vukić, dr. sc. Darija Alujević (ARLIKUM HAZU) i Ariana Novina (Arhiv ALU). Suradnici na izložbi su: izv. prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, izv. prof. art. Tomislav Buntak, red. prof. art. Darko Bakliža, izv. prof. art. Danko Friščić, a tehničku pripremu realizirali su ArhivPRO i Domagoj Bogdan. Autorice izložbe *Sat anatomije – nekad i sad* su: Ariana Novina i dr. sc. Darija Alujević, uz suradnice Jasenku Ferber Bogdan i Andreju Der-Hazarijan Vukić. Obje su izložbe potpomognute sredstvima Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba i sredstvima ICARUS Hrvatska u okviru aktivnosti međunarodnog projekta Kreativne Europe CREARCH. ■

INFO

Snimku otvorenja izložbe *Sat anatomije – nekad i sad* pogledajte na: <https://www.youtube.com/watch?v=mmMnx00ck78&list=PLERqtKiIrIrpZfQ5SitTFIEp-HskTTRWV&index=9&t=149s>

Virtualnu izložbu *Volja je kostur, želja je mišićje* pogledajte na: <http://dizbi.hazu.hr/anatomija/>
DiZbi. HAZU: <http://dizbi.hazu.hr>